

KODEKS PONAŠANJA

Od niza potrebnih uvjeta da bi se osigurala uspješnost na hrvačkim susretima i međunarodnim natjecanjima, da bi se osigurao prijem i renome koji zaslužuje, jedan od važnijih je dobra organizacija i poštivanje Pravilnika, ali i jedan treći momenat (i ne manje značajan) sadržan je u ponašanju učesnika svih nivoa, čije ponašanje, disciplina i «fair play» doprinose u očima gledatelja cjelokupnom dojmu plemenitosti našeg športa.

1. U skladu sa Statutom FILA koji zabranjuje svim vođama, službenim osobama, hrvačima i drugima da za vrijeme natjecanja, staževa, seminara i drugih manifestacija izražavaju svoja politička, rasna ili religiozna uvjerenja ili da se ponašaju suprotno ciljevima kojima teži FILA.
2. Svi članovi federacija učlanjenih u FILA obvezuju se na dostojanstveno ponašanje uz puno poštovanje prema svim članovima Biroa FILA, te na prihvaćanje svih odluka, pravila i pravilnika FILA u cjelosti.
3. Članovi federacija učlanjenih u FILA koji neće poštovati propise biti će podložni disciplinskim mjerama:
  - usmenoj opomeni
  - pismenoj opomeni s plaćenjem određene novčane kazne
  - suspenzije u trajanju od jedne do tri godine
  - doživotnom isključenju

Ponašanje svih tijekom hrvačkih manifestacija treba odgovarati pravilima ponašanja definiranim kroz pravne propise i pravilnike FILA. Prethodno navedeno odnosi se ponašanje na hrvače, trenere, suce, vođe ekipa kojima je izričito zabranjeno tijekom natjecanja:

- svaka diskusija i politička manifestacija, religiozna, društvena, rasna ili ponašanje suprotno ciljevima kojima teži FILA.

I. HRVAČI

- hrvač koji se ne bori na strunjači imati će svoje mjesto na tribinama na mjestu rezerviranom za hrvače. On se neće smjeti zadržavati kako u prostoru pokraj strunjače, tako niti u prostoru rezerviranom za funkcionere
- hrvači se moraju zagrijavati u dvorani osiguranoj u tu svrhu, a ne pokraj ruba strunjače
- po izlasku iz svlačionice hrvač ulazi u dvoranu i penje se na strunjaču sa svojim trenerom
- hrvač se obvezuje na nošenje dresa izrađenog od samo jednog komada. Iznad će moći nositi 3/4 ogrtač. Zabranjeno je dodavanje bilo čega ovoj odjeći. Hrvaču je zabranjeno skidanje pred gledateljima.
- Svaki hrvač mora poštivati pravila natjecanja
- Po završetku borbe, hrvač ne smije skidati naramenice dresa, već čekati u dresu – pravilno obučen, proglašenje pobjednika.
- Prije i poslije borbe, hrvači se međusobno rukuju, a također se rukuju sa sucem.

- za vrijeme prekida borbe hrvač ne smije leći na strunjaču niti ostati čučati, već treba ostati u stojećem položaju u neutralnom kutu (ni plavom ni crvenom); za vrijeme pauze može sjesti na stolicu
- povređeni hrvač može ostati ležati na rubu strunjače za vrijeme pružanja liječnike pomoći
- hrvač napušta strunjaču sa svojim trenerom i vraća se u svlačionicu
- prilikom proglašenja pobjednika, hrvači određeni za slijedeću borbu mogu ući u dvoranu sa svojim trenerima
- na kraju borbe, poslije proglašenja pobjednika, hrvač ili oba hrvača mogu biti pozvani od strane dežurnog liječnika da se podvrgnu anti-doping kontroli. Ovaj poziv je obveza i hrvač ga ne može odbiti.

U slučaju kada jedan hrvač odbije da se podvrgne anti-doping kontroli smatrati će se dopingiranim i biti će diskvalificiran sa natjecanja bez prava na plasman, ne računajući sankcije koje će biti primjenjene prema njemu od strane Disciplinskog vijeća.

- Za vrijeme borbe ili na kraju borbe, hrvač nema pravo suprotstavljati se sudačkoj odluci. Ako se takav slučaj dogodi, on će biti kažnjen.

Priziv (žalbu) može uložiti samo odgovorna osoba iz ekipe dotičnog hrvača i to sukladno s procedurom i samo u slučajevima precizno utvrđenim u pravilniku.

- hrvač koji odbije nastaviti natjecanje ili ne želi izići na proglašenje pobjednika, biti će diskvalificiran s natjecanja bez prava na plasman.
- na hrvačkim natjecanjima hrvač sudjeluje slobodno po vlastitoj volji
- hrvač na natjecanjima predstavlja više nego samoga sebe, on predstavlja svoju zemlju, svoju federaciju prema kojoj ima određene obaveze, prvenstveno u pogledu poštovanja i ponosa što se sve treba manifestirati prilikom smještaja i natjecanja. Ovo se podrazumjeva da je sadržano u odgoju hrvača
- za vrijeme svečanosti podjele medalja, tri prvoplasirana hrvača na postolje dolaze uredni, obrijani i obučeni u trenirke s nacionalnim obilježjima svoje zemlje
- za vrijeme završnog banketa prvenstva, pozvani hrvači na primanje u njihovu čast moraju doći u građanskim odijelima (košulja, kravata, odijelo) ili u nacionalnoj nošnji.
- hrvaču koji se pojavi u nekoj drugoj odjeći od naprijed određene biti će zabranjen ulazak na prijem. S druge strane hrvači koji sudjeluju na banketu trebaju prednjačiti svojim ponašanjem i disciplinom posebice prilikom izmjene govora kojim se zahvaljuje organizatoru, odnosno čestita hrvačima na postignutom uspjehu
- ponašanje hrvača u hotelu mora biti primjereno, kao i svugdje gdje se kreću. posebno se treba brinuti da u neoštećenom stanju ostavi opremu sobe u kojoj je boravio u hotelu. Zabranjeno je odnošenje «suvenera» kao što su posteljina hotela i sl.

Svako kršenje ovih preporuka koje dovodi u pitanje čast i dostojanstvo FILA biti će najstrože kažnjeni. Svako ponašanje suprotno navedenom okvalificirati će se kao kršenje discipline i biti će kažnjeno odlukom Disciplinske komisije FILA.

II. TRENERI

- trener i maser prilikom ulaska u dvoranu moraju biti obučeni u športsku odjeću. Nikakova druga improvizirana odjeća nije dozvoljena.
- delegirani suci za natjecanje ne mogu preuzimati druge funkcije, npr. trenera i sl. neovisno o funkciji vođe delegacije

- trener i maser ovlaštene su da nose jedino ručnik i da se vodom opskrbljuju kod organizatora
- trener i maser za vrijeme borbe sjede na mjestima rezerviranim za njih i mogu davati upute hrvaču, ali ne i protestirati na odluke suca, bodovnog suca ili predsjednika hrvališta
- po završenoj borbi, trener i maser napuštaju dvoranu zajedno sa svojim hrvačem
- trener nema pravo diskusije sa sucima
- trener i maser mogu pružati pomoć hrvaču na rubu strunjače samo kada ih tamo pozove sudac
- ako se više hrvača iste nacionalnosti bori istovremeno, aktivni hrvač može preuzeti dužnosti trenera, ali će morati poštivati upute u cjelosti, posebno što se tiče ponašanja. Treneru je strogo zabranjeno, samostalno ili grupno, javno iskazivanje negodovanja ili nezadovoljstva bilo u pogledu sudačkih odluka ili posebnih odluka usvojenih od strane FILA. Svaki priziv mora biti obrazložen pismeno i predan Birou FILA na ocjenu i donošenje odluke.
- trenerima je strogo zabranjeno konzumiranje alkoholnih pića.

Svako kršenje odredbi ovih pravila i regularnog postupka koji se na to nadovezuje, povlači za sobom važne sankcije prema prekršitelju ili prekršiteljima koje mogu biti i isključenje. U skladu s Pravilnikom kojim se definira vladanje trenera za vrijeme natjecanja, svako ponašanje suprotno prethodno navedenom biti će okvalificirano kao kršenje discipline i povlači za sobom obavezne sankcije.

III. SUCI

- suci su neutralne osobe na natjecanju i nemogu preuzimati druge funkcije osim sudačkih.
- sudac se treba predstaviti u propisanoj bijeloj odjeći, obavezno s grbom FILA i svojim brojem. Kada ne sudi može nositi vestu plave boje.
- sudac sjedi na mjestu rezerviranom iza strunjače i nije mu dozvoljeno šetanje po dvorani
- sucima je najstrože zabranjeno da sa svog mjesta daju upute hrvačima
- sudac na strunjaču izlazi prije hrvača
- na početku i na kraju borbe sudac se rukuje sa hrvačima
- bodovnom sucu i sucu na strunjači nije dozvoljeno da diskutiraju nakon završetka borbe
- bodovni sudac nema pravo ulaska na strunjaču niti lupanja po stolu. U slučaju intervencije moraju se služiti podizanjem bodovne tablice. Kada predsjednik hrvališta obavlja konzultacije s bodovnim sucem i sucem na hrvalištu, drugim sucima je zabranjeno okupljanje oko stola predsjednika strunjače ukoliko nisu pozvani
- dvoranu u kojoj se održava natjecanje suci mogu napustiti tek nakon održane dnevne konzultacije sa predsjednikom hrvališta i sudačkom komisijom.

Obaveza je sudaca da sudjeluju u svečanosti proglašenja pobjednika i to tako da ostaju na svojim mjestima do trenutka zatvaranja prvenstva. Odlazak suca prije kraja ceremonije bez valjanog razloga ili ovlaštenja biti će kažnjeno.

Svako ponašanje suprotno navedenom smatrati će se kršenjem discipline. Sankcije će se poduzimati za vrijeme natjecanja i svaki sudac koji prekrši disciplinu biti će vraćen u nižu kategoriju. S druge strane, precizirano je da suci koji prihvate poziv za suđenje moraju biti u odličnoj fizičkoj kondiciji. Na zahtjev predsjednika FILA ili njegovog zamjenika, obavezni su podvrgnuti se liječničkoj kontroli kod službene liječničke službe FILA. Suprostavljanje ovoj kontroli povlači za sobom neposredno udaljavanje sa natjecanja.

Strogo je zabranjeno sucima da konzumiraju alkoholna pića. Svaki počinjeni prekršaj sudaca FILA nanosi štetu etici hrvačkog športa i dostojanstvu FILA, te će biti najstrože kažnjeni. Kazna može ići do isključenja.

IV. PREDSJEDNICI HRVALIŠTA

- predsjednik hrvališta vodi borbu a svog mjesta
- prilikom dodjele bodova oni ne budu prvi nego zadnji
- za slučaj potrebe skretanja pozornosti sucima ne služe se lupanjem po stolu već bacanjem na strunjaču predmeta izrađenog od sintetičkog materijala
- sporna pitanja rješavaju sa sucima koje pozivaju za svoj stol
- konzultacije vezano za uložene prizive (žalbe) mogu se održavati jedino u posebnoj prostoriji namijenjenoj u tu svrhu
- predsjednik hrvališta obavezno bilježi sve nepravilnosti i poslije svake borbe o istima treba konzultirati suce sa svoje strunjače uz odgovarajuće primjedbe
- predsjednik strunjače je odjeven u bijelu odjeću, kao i svi suci, povrh koje nosi plavu vestu

V. LIJEČNIČKA SLUŽBA

Liječnici ekipa zadržavaju se na njima određenim mjestima i ne mogu se šetati po dvorani

- zajedno s trenerom mogu pratiti hrvača do ruba borilišta. U tom slučaju maser nema pravo pristupa (ovlaštene su samo dvije osobe).
- liječnik i liječniko osoblje mogu pristupiti strunjači samo na poziv suca
- osim liječnika službeno određenih za natjecanje, pomoć može pružati i liječnik ekipe kojoj pripada hrvač
- končanu odluku o sposobnosti ili nesposobnosti nastavka borbe povređenog hrvača može donositi samo ovlašteni liječnik FILA
- u slučaju pomaganja službenom liječniku FILA to može činiti samo jedna osoba (trener, maser ili liječnik)
- liječnik nema pravo davati upute hrvaču za vrijeme borbe

Kršenje ovih odredbi povlači za sobom sankcije.

VI. FOTOGRAF I KAMERMAN

- njihova aktivnost se ograničava na prostor rezerviran za njih
- svojim radom ne smiju ometati suce, Sudačku komisiju FILA ili Biro FILA u njihovom radu
- fotografima i kameranima oko strunjače zabranjeno je davanje uputa hrvačima
- fotografi ne smiju razgovarati sa sucima ili drugim službenim osobama
- u slučaju nepoštivanja ovih pravila izrečene sankcije mogu biti opomena ili udaljavanje iz prostora rezerviranog za potrebe fotografa

VII. RUKOVODITELJI EKIPA

- organizator je obavezan da za rukovoditelje ekipa osigura mjesta na tribini
- rukovoditelji ekipa ne smiju sjediti oko strunjače
- reklamacije protiv sudačkih odluka treba podnijeti neposredno po završetku brobe u Birou FILA
- reklamacija se uručuje osobi koju je FILA imenovala kao odgovornu za suđenje
- rukovoditelji ekipa su zamoljeni da ova pravila ponašanja daju na znanje članovima svojih ekipa: natjecateljima, trenerima i sucima te da zahtjevaju od istih da ih se za vrijeme natjecanja pridržavaju

VIII. ČLANOVI BIROA FILA

Članovi Biroa FILA su najdostojanstvenije osobe izabrane po FILA. Njihova funkcija je stalna u Svjetskoj hrvачkoj organizaciji i svojim ponašanjem trebaju biti primjer morala i dostojanstva u svim prilikama. Svojim ponašanjem, svojom odjećom, ophođenjem moraju biti primjer pristojnosti i razumijevanja. Ne mogu donositi nikakovu odluku koja bi bila u suprotnosti sa Statutom FILA, Pravilima i Pravilnicima FILA. Sva pitanja koja nisu bila predviđena tekstualno trebaju biti predmetom rasprave Biroa FILA.

Članovi Biroa FILA trebaju predpostaviti interese FILA i hrvanja prije vlastitih interesa ili interesa nacionalnih federacija koje oni u ovom slučaju ne predstavljaju. Ne mogu koristiti ugled ni autoritet FILA za ostvarenje komercijalnih ili vlastitih probitaka. Dužni su čuvati tajne i odluke, dobra i sve ostale informacije koje izlaze iz FILA.

IX. DISCIPLINSKI POSTUPAK

Sve nacionalne federacije udružene u FILA, svi članovi FILA (članovi Biroa, hrvачi, treneri, suci, liječnici, medicinsko osoblje, rukovoditelji) obvezuju se svojim pristankom da se neće obraćati FILA u slučaju športskih nesuglasica, već u prvom stupnju CIAS-u i TAS-u u slučaju žalbe na odluku. FILA neće priznavati u arbitraži športskih nesuglasica državno-pravnu nadležnost zemalja.

FILA će se starati za primjenu izrečenih sankcija protiv jednog od svojih članova svim raspoloživim mjerama. S druge strane iz razloga poštovanja moralnog integriteta i osobnosti hrvачa, trenera, sudaca i rukovoditelja nacionalnih federacija kao i članova Biroa FILA, prije nego što se izreknu sankcije, biti će provedena propisana procedura, pravno će se razjasniti sve okolnosti sa činjenicama za koje ih se tereti. Biro FILA je pravno osposobljen da razjasni sve reklamacije, bilo od hrvачa, trenera, suca ili rukovoditelja, prema proceduri predviđenoj pravilnicima, a svaka pojedinačna ili grupna manifestacija je zabranjena.

Prema svim prekršiteljima bez razlike biti će proveden disciplinski postupak.

SUDAČKI KODEKS

Međunarodne športske federacije, Nacionalni olimpijski odbori, Međunarodni olimpijski odbor kao i tisuće predstavnika športaša uspostavljaju jednu novu strukturu u cilju novog reguliranja arbitraže iz područja športa, podrazumijevajući pri tome i sporove koji se odnose na doping.

Športski arbitražni sud (TAS – Tribunal Arbitral de Sport) od sada se stavlja pod okrilje Međunarodnog sudbenog vijeća (CIAS – Conseil International de l'Arbitrage de Sport).

CIAS je zasebna pravna fondacija sa sjedištem u Lozani sa ciljem da osigura potpunu nezavisnost TAS-a i da štiti sva prava stranki u ime ove sudbene nadležnosti. CIAS je

sastavljen od 20 članova, pravnik najviših nivoa aktivnih u obavljanju svojih funkcija u osobno ime sa potpunom objektivnošću i neovisnošću. Posebna im je zadaća da unaprijed odrede osobe na listi sudaca TAS-a i da vrše visoki nadzor nad aktivnostima sudbenog arhiva TAS-a. Sami ne mogu intervenirati niti kao suci, niti kao vijeće stranaka.

Sa svoje strane TAS ima zadaću da pribavi sudbena rješenja o sporovima koji su im dostavljeni. On to čini posredstvom Sudačkih formacija koje imaju zadatak da razrješavaju različite sporove dostavljene jedinoj istanci na redovni postupak (Soba za redovnu arbitražu), bilo da donose osporavanje na dospjele odluke federacija, udruženja ili drugih športskih organa (Soba za žalbe).

Dakle, od sada postoji i u području športa na svjetskom planu jedna struktura i sudski postupak koji su zamišljeni u svrhu razrješavanja sporova koji su joj dostavljeni, uz potpunu neovisnost i uz puno uvažavanje prava stranaka, što je omogućeno preciznim povezivanjem TAS-a, zaduženog za rješavanje sporova i CIAS-a odgovornog za funkcioniranje i financiranje prvog. Ova, novo usvojena struktura bila je razložena od strane stručnjaka iz područja arbitraže nakon mnogih konzultacija sa velikim brojem neposredno zainteresiranih.